

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego M.W.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 24 lipca 2020 r.

postanawia:

pozostawić protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

M.W. 6 lipca 2020 r. przesłała faksem do Ambasady RP w B. protest wyborczy w wyborach na Prezydenta RP 2020 r. Jak wskazała, protest składa w związku z ponownym pominięciem jej w wyborach na Prezydenta RP 2020 i pozbawieniu jej przywileju obywatelskiego, jakim jest prawo do głosowania. Podniosła, że mimo rejestracji 14 czerwca 2020 r. o godz. 10.35 do I tury wyborów, nie otrzymała w ogóle pakietu do głosowania oraz wyraziła obawę, że tak też zapewne będzie w II turze. Odczytała takie działania jako sabotaż i manipulacje przy głosowaniu i zażądała dostarczenia pakietu do głosowania na wskazany przez nią adres.

Konsul RP w B., odnosząc się do protestu wskazał, że do wnoszącej protest został wysłany pakiet wyborczy, zwrócony przez pocztę z adnotacją: odbiorca nieodnaleziony pod podanym adresem”.

Odpis pisma został doręczony Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratorowi Generalnemu z prośbą o zajęcie stanowiska.

Prokurator Generalny oraz Państwowa Komisja Wyborcza przedstawiając swoje stanowisko w przedmiocie protestu, wnieśli o pozostawienie go bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasady wnoszenia protestów określone zostały w przepisach ogólnych art. 82 i 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm., dalej „k.wyb.”), oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP – w przepisach szczególnych art. 321-324 k.wyb i art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej „u.wyb. 2020”).

Stosownie do art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020 protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego.

W myśl przepisu art. 321 § 2 k.wyb. w odniesieniu do wyborcy przebywającego za granicą lub na polskim statku morskim wymogi uważa się za spełnione, jeżeli protest został złożony odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju

lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu.

Art. 322 § 1 zd. pierwsze k.wyb. stanowi, że Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb., a w drodze odpowiedniego stosowania także niespełniającą warunków określonych w art. 15 u.wyb. 2020. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Po pierwsze należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy o szczególnych zasadach organizacji wyborów oraz Kodeksu wyborczego wymagają złożenia protestu przeciwko ważności wyborów „na piśmie”. Protest wyborczy jest złożony „na piśmie”, jeśli został utrwalony pisemnie oraz opatrzony własnoręcznym podpisem protestującego. Tego wymagania nie spełnia podpis na proteście przesłanym faksem, który jest tylko kopią tego podpisu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 października 2019 r. I NSW 86/19 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 23 listopada 2007 r., IV CSK 228/07). W niniejszej sprawie protest został złożony faksem, który nie został uzupełniony pismem z podpisem składającej protest wyborczy, wobec czego nie spełnia on wymogu formy pisemnej określonego w art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020 (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 lipca 2020 r., I NSW 23/19; z 25 października 2011 r. III SW 31/11).

Po drugie, protest został wniesiony przed przeprowadzeniem ponownego głosowania, a tym bardziej przed wyborem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i przed podaniem wyniku ponownego głosowania i wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, a stosownie do art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020, trzydniowy termin do wniesienia protestu rozpoczyna się "od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą". Protest złożony przed podaniem wyników wyboru Prezydenta do publicznej wiadomości jest przedwczesny, co w szczególności dotyczy sytuacji, gdy został wniesiony po pierwszym głosowaniu, w którym żaden z kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej nie uzyskał więcej niż połowy ważnie oddanych głosów, a przed ponownym głosowaniem, po którym dopiero zostanie ogłoszony wynik wyborów

(zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 26 maja 2015 r., III SW 11/15, z 20 września 2011 r., III SW 12/11). Złożony protest nie spełnia także warunków co do terminu jego złożenia określonych w art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020.

Po trzecie, wnoszący protest nie ustanowił (do czego był zobligowany na podstawie art. 321 § 2 k.wyb.) pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju. Tego typu brak nie wymaga wzywania do uzupełnienia, ustawodawca ustanowił także w tym przypadku rygor pozostawienia protestu bez rozpoznania (postanowienia SN z 25 października 2011 r. III SW 31/11; z 15 listopada 2007 r., III SW 112/07, z 17 października 2001 r., III SW 64/01, 24 czerwca 2003 r., III SW 76/03).

Ponieważ rozpoznawany protest został wniesiony faksem, przed przeprowadzeniem ponownego głosowania, a tym bardziej przed wyborem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i przed podaniem wyniku ponownego głosowania i wyniku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą, a wnoszący protest nie ustanowił pełnomocnika do doręczeń na podstawie art. 322 § 1 zd. pierwsze k.wyb. w zw. z art. 321 § 1 zd. pierwsze i art. 321 § 2 zd. drugie k.wyb oraz art. 15 ust. 1 oraz art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020 orzeczono jak w sentencji.